

Ľudový odev sa vrátil!

Na jar tohto roku sa v divinskom kostole udialo niečo nezvyčajné - počas jednej omše sa zrazu objavili niekoľko mladých žien oblečených v kroji, aký kedysi nosili ich staré mamy. Vynikali o to viac, že staršie ženy okolo nich boli oblečené v bežnej konfekcii. O oživenie nášho ľudového odevu sa pričínal študent Patrik Pánis, ktorý o celej myšlienke píše:

... "Mám 19 rokov, ale matne si spomínam na divinské babky v dobovom odevu - všetky vyzerali rovnako. V knižke o našej obci som objavil pekné fotografie žien a napadla mi myšlienka obnoviť tradíciu nosenia krojov v našej obci, ako je napríklad v Terchovej, Dhom poli a pod. Krajčírky, ktoré u nás kroje šili, už dávno pomreli, tak sme s Evkou Molkovou oslovili obyvateľov obce a oni nám radi poskytli, čo ešte mali odložené po svojich mamách, alebo babkách. Často sme však prišli neskoro, lebo to už vyhodili. Podľa starých fotografií a podľa pamätníkov sme kroj skladali, aby bol taký, ako pred rokmi. Ľuďom sa to páčilo, preto nám poskytli rôzne kožuchy, sukne, šatky, ... po svojich predkoch. Chýbajú nám len stužky, krpce, potešili by nás aj gombíky alebo korálky, aké sa kedysi nosili okolo krku. Podaril sa nám zohnať iba jediný biely - damaškový šorc. Jednotlivé súčasti odevov sme dali vyčistiť a opraviť šikovnej krajčírke Janke Vlčkovej, ktorá podľa vzoru ušila aj nové kusy. Naučili sme sa pri tom aj skladať sukne, ale aj kopu nových slov.

O divinskom mužskom kroji toho veľa nevieme, nezachoval sa ani len na fotkách. Vieme, že muži nosili prv vlnené a súkenné nohavice a košele s vyšívanou ružičkovou aplikáciou s gombíkmi. Ženský kroj sa u nás rokmi vyvíjal. Pôvodne nosili ženy v lete dlhú bielu sukňu - spodnicu a na nej naškrobený biely šorc - zošitú "vestu" s naskladanou sukňou, nazýval sa letnica. K tomu mali biele bavlnené alebo tylové rukávce a na vrch šla vesta z brokátu s gombíkmi. Vydaté ženy nosili na hlave bielu vyšívanú šatku, zaviazanú na dva uzly a neskôr mali farebné šatky s ružičkami - šáfolky. Keď šli na roľu, uväzovali si ich dozadu.

V zime nosili hrubú šatku - štofku a v tuhých mrazoch čiernu zamatovú šatku so strapcami. Štofka a šáfolka sa viazala tak, že jeden koniec bol hore a druhý dole. Čiernu, hrubú zamatovú šatku si zapli sicherkou pod krkom. Dávno pred týmito šatkami, niekedy okolo roku 1900, šatky u nás boli brokátové, ženy nosili okolo pasu aj stužky, mali nadýchané rukávce a dlhé sukne. Neskôr sa nosili už blúzky - jupky a kratšie sukne. Slobodné ženy nosili šatku iba v zime, dlhé vlasy mali zapletené stužkami a vrkoče im trčali spod nej. Vydaté ženy si ich zatočili do takzvanej cholmy. Po sobáši sa ženy bez šatky nemohli už ani pohnúť. Farby brokátu boli u nás tmavé - modrý, hnedý, zelený alebo čierny. Na vrchu sa nosil brokátový kabátik, v zime ovčí kožuch, obrátený vlnou dovnútra, ale to iba tí bohatší. Chudobnejšie ženy nosili na kabátiku hnedý ručník - vlniak so strapcami. Na nohách nosili krpce, dreváky, kapce a neskôr čierne kožené topánky. Vo veľkom týždni, na pohrebe a po smrti príbuzného chodili celé v čiernom. Svadobný ženský kroj bol celý biely a na hlavách nosili vence. Pracovný odev bol rovnaký ako bežný, len bol z obyčajného materiálu. Náš kroj sme už prezentovali v divinskom kostole, ale i na púti vo Višňovom, na výlete v Hutiach a máme v pláne navštíviť aj iné miesta na Slovensku. Budme radi, že nám ostali ešte posledné kusy nášho kultúrneho - regionálneho dedičstva. Pamätajme na výzvu:

Dedičstvo otcov, zachovaj nám Pane!"

